

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 5 Issue 7, p. 529-551, December 2012

***İLKÖĞRETİM DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ EĞİTİMİ
BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM-ÖĞRETİM İLE İLGİLİ
BEKLENTİLERİ (ATATÜRK VE ERCİYES ÜNİVERSİTELERİ
ÖRNEĞİ)****

*EDUCATIONAL PROBLEMS AND EXPECTATIONS OF STUDENTS OF PRIMARY
EDUCATION OF RELIGION CULTURE AND MORAL KNOWLEDGE (EXAMPLE
ATATÜRK AND ERCİYES UNIVERSITIES)*

Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR

Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri ABD

Arş. Gör. Rahime KAVAK

Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlköğretim DKAB Eğitimi ABD

Abstract

The faculties of divinity in our country were reconstructed based on subdivisions in 1998. New Programs formed within this approach, have been applied since 1998-1999 years of instruction. One of these is The Program of Teaching of the Religious Culture and the Moral Knowledge for the Primary Education and the other is The Undergraduate Program of the Divinity. In 2006-2007, an amendment to Education of Religion Culture and Moral Knowledge, transferred to Faculties of Education. In 2010, Education of Religion Culture and Moral Knowledge converted Primary Education of Religion Culture and Moral Knowledge.

* *Bu makale İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Eğitim-Öğretim Beklentileri ve Sorunları (Atatürk ve Erciyes Üniversiteleri Örneği) adlı Yüksek Lisans tezinden uyarlanarak yazılmıştır.*

This article is a field-research, performed on a selected sample from the students of Primary Education of Religion Culture and Moral Knowledge of Atatürk University and Erciyes University. In this study we have largely dealt with the expectations of the students, originated from the program and also we have evaluated and interpreted the given data within the results. Teaching staff, academic counseling and guidance services associated with education level of expectation is high in our study. In addition, the majority of the students participating in our study think that gaining qualifications in the field of professional courses and general education courses should be in the curriculum.

Teaching staff to use different methods of assessment and evaluation is seen that a very high level of expectation in the courses. However, almost all of the students would like to give in activities to promote cooperation in research and in the course of the teaching staff.

The aim of this study is to provide with data to the new arrangements or to the curriculum-processing studies to be done as related to the subject-matter and in this respect to give out certain suggestions.

Key Words: Expectation, problem, student, education, teaching, Primary Education of Religion Culture and Moral Knowledge

Öz

1998 yılında İlahiyat Fakültelerinin alt bölümleri yeniden yapılandırılmıştır. Yeni program 1998-1999 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanmıştır. Yeni programda, İlahiyat Lisans Programı ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği Programı bulunmaktaydı. 2006-2007 eğitim-öğretim yılında yapılan bir düzenlemeyle de İlahiyat Fakültelerinde yer alan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği programı, Eğitim Fakültelerine aktarılmıştır. 2010 yılında ise Eğitim Fakültelerindeki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü'ne dönüştürülmüştür.

Bu makale, Atatürk Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü öğrencilerinden seçilen bir örneklem üzerinde yapılan bir alan araştırmasıdır. Bu çalışmada ağırlıklı olarak, uygulanan programdan kaynaklanan öğrenci sorunlarına yönelik öğrencilerin beklentileri ele alınmıştır. Bununla birlikte verilerden elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmamızda, öğretim elemanlarından, akademik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden ve bölümden eğitim-öğretime dair beklenti düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Ayrıca araştırmamıza katılan öğrencilerin tamamına yakını, programda öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiği kanaatinde dir.

Öğretim elemanlarının derslerde farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanmalarına yönelik beklenti düzeyinin çok yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını öğretim elemanlarının derste araştırma ve işbirliğine teşvik edecek etkinliklere yer vermesini istemektedir.

Bu çalışmanın amacı yeni düzenlemelere veya program geliştirme çalışmalarına veriler sağlamak ve bu konuyla ilgili olarak önerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Beklenti, sorun, öğrenci, eğitim, öğretim, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü.

Giriş

İlköğretim lise ve dengi okullarda öğretmen yetiştirme modeline uygun olarak 1998 yılında, İlahiyat Fakültelerinde yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmıştır ve ilk kez İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yetiştirme, ayrı bir program olarak ele alınmıştır.¹ 2006-2007 eğitim-öğretim yılında yapılan bir düzenlemeyle de İlahiyat Fakültelerinde yer alan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği programı, Eğitim Fakültelerine aktarılmıştır.² Bu süreçte diğer öğretmenlik programlarının güncellenmesine paralel olarak bu program da güncellenmiştir. 2010 yılında ise Eğitim Fakültelerindeki Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü, İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü'ne dönüştürülmüştür. Bu yeni süreçle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi öğretmeni yetiştirmekte yeni bir aşamaya geçilmiştir. Bununla birlikte bu kurumun daha verimli hale getirilmesi için çalışmalar hala devam etmektedir. Bu çalışmalarda objektif değerlendirmeler yapabilmek ve öneriler sunmak amacıyla öğrencilerin eğitim-öğretime dair ihtiyaç ve sorunlarıyla ilgili bilimsel verilere ihtiyaç duyulmaktadır. Uygulanan programlarda amaçlar, içerik, öğrenme yaşantılarını gerçekleştirecek eğitim durumları, değerlendirme ve bunların uygulamasında sorumlu olan öğretim elemanları önemli araştırma konuları arasında yer almaktadır. Ayrıca akademik danışmanlık hizmetleri ve bölümün sağladığı olanaklar da eğitim-öğretim faaliyetinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için önem arz etmektedir.

Günümüzde İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni yetiştiren kurumlar olarak İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü'nün işlevlerini gerçekleştirmesi ancak nitelikli öğretim kadroları ile mümkündür. Öğretim elemanı kadroları, üniversite sisteminin en önemli parçalarından biridir. Öğretim elemanlarının öğretim görevlerini yerine getirebilmeleri için bazı niteliklere sahip olmaları gerekir. Yeterli alan bilgisine sahip olma, öğrencilerle etkili iletişim becerisi, öğretim etkinliklerini planlama becerisi, yeterli öğretim, yöntem ve teknikleri kullanma bilgi ve becerisine sahip olma gibi hususlar bu nitelikler arasında yer almaktadır.

Üniversitelerde öğretim elemanlarının sorumluluklarından biri olarak görülen öğrenci danışmanlığı da öğrencilere gerekli konularda yardım etmek, yol göstermek ve rehberlik etmek olarak tanımlanmaktadır. Akademik danışman, öğrencinin bağlı bulunduğu yükseköğretim kurumunu tanınması, kurallarını öğrenmesi, sosyal ve akademik çevresine uyumu, kişisel gelişimi ve mesleğe gerekli donanım ile başlamasında öğrencilere yardım etmekle görevlendirilen kişidir.³ Öğrencinin başarılı olabilmesi öncelikli olarak üniversite hayatına kısa sürede uyum sağlayabilmesi ile mümkündür. Bu noktada üniversiteler, akademik danışmanlar aracılığı ile muhtemel uyum sorununu çözmeyi amaçlamakta ve öğrencinin sağlıklı bir şekilde üniversite hayatına başlamasına destek olmaktadır.⁴

Eğitimde pek çok faktör birbiriyle etkileşim halindedir. Bu nedenle eğitim alanında çalışanların sebepler, sonuçlar ve öneriler üzerinde çeşitli ve bağlantılı faktörleri göz önünde

¹ Halis Ayhan, "İlahiyat Fakültesi", DİA, S. 22, İstanbul, 2000, s. 71.

² 26.05.2006 Tarih ve 2547 Sayılı YÖK Genel Kurulu Kararı.

³ Duygu Bektaş Köser, Çiğdem Mercanlıoğlu, "Akademik Danışmanlık Hizmetinin Önemi ve Türkiye'deki Üniversitelerde Akademik Danışmanlık Hizmetinin Değerlendirilmesi", Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, C. 2, S. 2, 2010, s. 27.

⁴ [http://www.yok.gov.tr/content/view/435/183/lang, tr/. 02.10.2012.](http://www.yok.gov.tr/content/view/435/183/lang, tr/. 02.10.2012)

bulundurmaları, konuyu analitik bir yaklaşımla ele almaları gerekmektedir. Eğitimi geliştirmenin ölçütü, insan ögesinin gelişmesidir. Böyle bir ölçüt, çabaları öğrenci üzerinde yoğunlaştırmaktadır.⁵ Bu çerçevede, zaman zaman İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümlerinde de öğrencilerin eğitim-öğretim sorunları ve beklentilerine yönelik araştırmalar yapılmaktadır. Bunların önemli bir kısmı veri toplamaya yönelik lokal araştırmalardır. Bunların çoğaltılması ve karşılaştırmalı analizlerle genellemelere varılması ile ilgili olarak İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü'nde yapılacak düzenlemelere ihtiyaç vardır. Bu alanda yapılacak araştırmalar, geliştirilecek programlara ışık tutacaktır.

Bu çerçevede İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü öğrencilerinin eğitim-öğretim sorunlarına ve beklentilerine yönelik araştırma yapılmıştır. Araştırmamızın problemi ve konusu Erciyes ve Atatürk Üniversiteleri örneğinden hareketle İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü öğrencilerinin eğitim-öğretime dair beklentileridir.

BULGULAR VE YORUM

1. Kişisel Bilgiler

1.1. Cinsiyet

Tablo1. Katılımcıların Cinsiyet Durumlarına Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Erkek	75	40,1	54	21,1
Kız	112	59,9	202	78,9
Toplam	187	100	256	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere araştırmamıza katılan Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 40,1’ ini erkek öğrenciler, % 59,9’ unu kız öğrenciler oluşturmaktadır. Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunu (% 78,9) kız öğrenciler oluştururken, öğrencilerin % 21,1’ini erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya iki bölümden katılan toplam öğrenci sayısı 314 kız (% 70,9), 129 erkek (% 29,1) olmak üzere toplam 443’tür.

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi bölümünde okuyan öğrencilerin yarıdan fazlasının kız öğrenci olduğu görülmektedir. Bu, sevindirici bir durumdur. Çünkü bu sonuç ailelerin kızlarını okuttuklarının açık bir işareti olmaktadır.

⁵ Fatma Varış, Eğitimde Program Geliştirme (Teoriler, Teknikler), Ankara, 1978, s. 10-11.

1.2. Sınıf

Tablo 2. Katılımcıların Okudukları Sınıflara Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
1.Sınıf I. öğretim	40	21,4	58	22,7
1.Sınıf II. öğretim	30	16	54	21,1
2.Sınıf	48	25,7	53	20,7
3.Sınıf	43	23	56	21,9
4.Sınıf	26	13,9	35	13,7
Toplam	187	100	256	100

Tablo 2'den anlaşıldığı üzere katılımcıların sınıflarına göre dağılımı şöyledir: Atatürk Üniversitesi: I. Sınıf 70 kişi (% 37,4), II. Sınıf 48 kişi (% 25,7), III. Sınıf 43 kişi (% 23), IV. Sınıf 26 kişi (% 13,3)'dir. Erciyes Üniversitesi: I. Sınıf 112 kişi (% 43,8), II. Sınıf 53 kişi (% 20,7), III. Sınıf 56 kişi (% 21,9), IV. Sınıf 35 kişi (% 13,7)'dir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin orantılı olarak seçildiği göz önüne alındığında son sınıflardan alt sınıflara doğru öğrenci sayısında bir artma olduğu görülmektedir.

1.3. Katılımcıların Babalarının Öğrenim Durumu

Tablo 3. Katılımcıların Babalarının Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Baba öğrenim durumu				
Okuryazar değil	6	3,2	9	3,5
Okuryazar	16	8,6	7	2,7
İlkokul mezunu	62	33,2	112	48,3
Ortaokul mezunu	24	12,8	25	9,8
Lise mezunu	33	17,6	41	16
Üniversite mezunu	40	21,4	60	23,4
Lisansüstü	6	3,2	2	0,8
Toplam	187	100	256	100

Araştırmamıza katılan Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin babalarının öğrenim durumlarına baktığımızda % 3,2'si okuryazar değil, % 8,6'sı okuryazar, % 33,2'si ilkokul mezunu, % 12,8'si ortaokul mezunu, % 17,6'sı lise mezunu, % 21,4'ü üniversite mezunu ve % 3,2'si lisansüstü programlardan mezundur. Erciyes Üniversitesi'nde ise katılımcıların babalarının % 3,5'i okuryazar değil, % 2,7'si okuryazar, % 48,3'ü ilkokul mezunu, % 9,8'i

ortaokul mezunu,% 16'sı lise mezunu, % 23,4'ü üniversite mezunudur. Ayrıca katılımcıların % 0,8'i lisansüstü programlardan mezundur.

Görüldüğü gibi her iki üniversitedeki öğrencilerin babalarının büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur. Usta, 2001 yılında, İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yönelik yaptığı araştırmada benzer sonuçlara ulaşmıştır.⁶

1.4.Katılımcıların Annelerinin Öğrenim Durumu

Tablo 4. Katılımcıların Annelerinin Öğrenim Durumlarına Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Anne Öğrenim Durumu				
Okur-yazar değil	37	19,8	39	15,2
Okuryazar	17	9,1	19	7,4
İlkokul mezunu	105	56,1	156	60,9
Ortaokul mezunu	19	10,2	30	11,7
Lise mezunu	7	3,7	8	3,1
Üniversite mezunu	1	0,5	4	1,6
Lisansüstü	1	0,5	-	-
Toplam	187	100	256	100

Araştırmamıza katılan Atatürk Üniversitesi'ndeki öğrencilerin annelerinin öğrenim durumlarına baktığımızda % 19,8'i okuryazar değil, % 9,1'i okuryazar, % 56,1'i ilkokul mezunu, % 10,2'si ortaokul mezunu, % 3,7'si lise mezunu, % 0,5'i üniversite mezunudur. Ayrıca katılımcıların % 0,5'i lisansüstü programlardan mezundur. Erciyes Üniversitesi'nde ise katılımcıların annelerinin % 15,2'si okuryazar değil, % 7,4'ü okuryazar, % 60,9'u ilkokul mezunu, % 11,7'si ortaokul mezunu, % 3,1'i lise mezunu ve % 1,6'sı ise üniversite mezunudur.

Görüldüğü gibi öğrencilerin annelerinin yarısından fazlası ilkokul mezunudur. İlkokul sonrası öğrenim görenlerin oranı da çok düşüktür. Ancak araştırmamızda kız çocuklarının oranı yüksek çıkmıştır. Artık ailelerin kız çocuklarını okutmak isteme gayretlerinin zamanla kadın nüfusun öğrenim seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacağını söyleyebiliriz.

1.5. Katılımcıların İkamet Ettikleri Yer

Tablo 5. Katılımcıların İkamet Ettikleri Yere Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
İkamet				
Aile Yanı	46	24,6	60	23,4
Devlet yurdu	13	7	12	4,7
Özel yurt	32	17,1	48	18,8
Öğrenci Evi	88	47,1	126	49,2
Başka	8	4,3	10	3,9

⁶ Bkz., Mustafa Usta, Türkiye'de Yüksek Din Eğitiminin Kurumlaşma ve Ekolleşme Sorunları, M. Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2001, s. 129-130.

Toplam	187	100	256	100
---------------	------------	------------	------------	------------

“İkamet ettiğiniz yer?” sorusuna Atatürk Üniversitesi’nden katılanların % 24,6’sı aile yanı, % 7’si devlet yurdu, % 17,1’i özel yurt, % 47,1’i öğrenci evi, % 4,3’ü ise başka cevabını vermiştir. Erciyes Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin ise % 23,4’ü aile yanı, % 4,7’si devlet yurdu, % 18,8’i özel yurt, % 49,2’si öğrenci evi, % 3,9’u ise başka cevabını vermiştir.

Buna göre katılımcıların yaklaşık yarısı öğrenci evlerinde, dörtte biri aile yanında ve geriye kalan dörtte biri ise yurtlarda ikamet etmektedir.

Başka görüş bildirenler ise şunları söylemişlerdir: Cemaat evi, akraba yanı, vakıf evleri. Görüldüğü gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu öğrenci evinde kalmayı tercih etmektedir. Ay’ın 2000 yılında Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencilerine yaptığı araştırmasında öğrencilerden öğrenimleri sırasında evde kalanlar, en yüksek oranı oluşturmaktadır.⁷ Özdemir’in araştırmasında da, öğrencilerden öğrenimleri sırasında evde kalanlar en yüksek oranı oluşturmaktadır.⁸

1.6. Katılımcıların Okudukları Bölümden Memnuniyeti ve Bölümü Kendi İstekleri İle Seçip Seçmedikleri

1.6.1. Katılımcıların Okudukları Bölümden Memnuniyeti

Tablo 6. Katılımcıların İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümünde Okumaktan Memnun Olup Olmadıklarına İlişkin Görüşlerine Göre Dağılım

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	163	87,2	219	85,5
Hayır	24	12,8	37	14,5
Toplam	187	100	256	100

Tablo-6’den öğrencilerin tamamına yakınının (% 85,5) İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Bölümü’nde okumaktan memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Koç (2003)’un araştırmasında da öğrencilerin büyük çoğunluğunun okudukları fakülteden memnun oldukları görülmektedir.⁹

Öğrencilerin okudukları bölümden memnun olmaları sevindiricidir. Çünkü öğrencilerin yüksek öğrenim gördükleri kurumlardan memnun olmaları, başarılı bir öğrenim hayatı geçirmelerini sağlayacaktır.

⁷ Mehmet Emin Ay, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarından Beklentileri”, Gençlik Dönemi ve Eğitimi, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2000, s. 78.

⁸ Şuayip Özdemir, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim-Öğretim Beklentileri (Darende İlahiyat Fakültesi Örneği)”, Akademik Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4, S. 15, İstanbul, 2002, s. 85-106.

⁹ Ahmet Koç, “İlahiyat Fakültesi (İlahiyat Lisans Programı) Öğrencilerinin Sorun ve Beklentileri”, M. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 25, İstanbul, 2003, s. 37.

1.6.2. Katılımcıların Bölümü Kendi İstekleri İle Seçip Seçmediklerine Yönelik Görüşleri

Tablo 7. Katılımcıların İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliğini Kendi İsteklerine Göre Seçip Seçmediklerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Evet	170	90,9	211	82,4
Hayır	17	9,1	45	17,6
Toplam	187	100	256	100

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliğini kendi isteğinizle mi seçtiniz sorusuna katılımcıların tamamına yakını evet cevabını vermiştir. Öğrencilerin okudukları lisans programını kendilerinin seçmeleri akademik başarılarının artmasına ve tercih ettikleri bölümü severek okumalarına sebep olabilir. İsteyerek yapılan tercihler öğrencilerin üniversite eğitim süreçlerini olumlu yönde etkileyebilir.

Korkmaz'ın 2010 yılında Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde yaptığı çalışmada da araştırmaya katılan öğrenciler okudukları fakülteyi isteyerek seçtiklerini ifade etmişlerdir.¹⁰

2. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Öğretim Elemanları İle İlgili Beklentileri

2.1. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrenciyi Birey Olarak Ele Alıp Önem Verip Vermediklerine Yönelik Beklentileri

Tablo 8. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrenciyi Birey Olarak Ele Alıp Önem Verip Vermediklerine Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Birey olarak ele alma				
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	2	0,8
Katılmıyorum	2	1,1	3	1,2
Kararsızım	1	0,5	11	4,3
Katılıyorum	24	12,8	56	21,9
Tamamen katılıyorum	159	85	184	71,9
Toplam	187	100	256	100

Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu (% 85) “*Öğretim elemanları öğrenciyi birey olarak ele alıp önem vermelidir*” anket maddemize tamamen katılıyorum cevabını vermişlerdir, öğrencilerin % 12,8’i ise katılıyorum cevabını vermişlerdir. Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 71,9’u tamamen katılıyorum derken, % 21,9’u ise katılıyorum demiştir. Görüldüğü gibi her iki üniversiteden katılan öğrenciler öğretim elemanlarının öğrenciyi birey olarak ele alıp önem vermesi gerektiği konusunda hemfikirdir.

Ekinci ve Burgaz 2007 yılında yaptıkları araştırmada benzer sonuçlara ulaşmışlardır.¹¹

¹⁰ Mehmet Korkmaz, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri” (Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği), Bilimname, C. XVIII, Erciyes, 2010/1, s. 185.

Etkili bir öğretmen sınıfında bulunan her öğrencinin kendine has yetenekleri olduğunu, önemli olanın öğrencilerdeki bu yetenekleri keşfetmek suretiyle açığa çıkarmak ve öğrencileri yetenekleri doğrultusunda yönlendirmek olduğunu bilir. Yoksa öğrencinin sınıfta anlatılan herhangi bir dersten çok ileri ya da geride olmasını öğrenci için olumsuz bir özellik gibi yorumlanmamalıdır. Öğretim elemanlarının öğrenciyi birey olarak ele alıp önem vermesi, daha başarılı bir eğitim-öğretim faaliyetinin yürütülmesini sağlayacaktır.¹²

2.2. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrenciye Yönelik Davranışlarında Adil Olmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 9. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrenciye Yönelik Davranışlarında Adil Olmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,1	1	0,4
Katılmıyorum	-	-	2	0,8
Kararsızım	-	-	3	1,2
Katılıyorum	12	6,4	35	13,7
Tamamen Katılıyorum	171	91,4	215	84
Toplam	187	100	256	100

Tablo-9’da görüldüğü gibi araştırmamıza Atatürk Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin tamamına yakını (% 97,8) öğretim elemanlarının öğrenciye yönelik davranışlarında adil olması gerektiğini düşünmektedir, Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin % 84’ü bu anket maddesine tamamen katılıyorum, % 13,7’si katılıyorum, % 1,2’si kararsızım, % 0,8’i katılmıyorum, % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Katılımcıların öğretim elemanlarının öğrenciye yönelik davranışlarında adil olması konusunda beklenti düzeylerinin yüksek bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu, öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi konusuna duyarlı oldukları biçiminde yorumlanabilir.

2.3. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerine Hazırlanarak Girmelerine Dair Beklentileri

Tablo 10. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerine Hazırlanarak Girmelerine Dair Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,6	1	0,4

¹¹ C. Ergin Ekinci, Berrin Burgaz, “Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S. 33, 2007, s. 125.

¹² Mustafa Çelikten vd. “Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 19, 2005, s. 214.

Katılmıyorum	2	1,1	6	2,3
Kararsızım	1	0,5	3	1,2
Katılıyorum	30	16	54	21,1
Tamamen Katılıyorum	151	80,7	192	75
Toplam	187	100	256	100

Tablo 10’da görüldüğü gibi Atatürk Üniversitesi’nden araştırmamıza katılanların tamamına yakınının (% 96,7) öğretim elemanlarının derse hazırlanarak girmeleri gerektiği görüşüne sahip oldukları anlaşılmaktadır. Erciyes Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin de tamamına yakınının (% 96,1) aynı görüşte olduğu görülmektedir.

Görüldüğü gibi katılımcıların tamamına yakını öğretim elemanlarının derslerine hazırlanarak girmeleri gerektiği yönünde hem fikirdir. Öğretim elemanlarının derse hazırlanarak girmeleri dersin düzenli, planlı bir şekilde ve hedeflenen amaçları gerçekleştirme konusunda daha verimli bir şekilde işlenmesine sebep olabilir.

2.4. Katılımcıların Öğretim Elemanlarından Derslerden Sonra ve Programlarında Belirtilen Ofis Saatlerinde Rahatça Ulaşılabilir Olmalarına Dair Beklentileri

Tablo 11. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerden Sonra ve Programlarında Belirtilen Ofis Saatlerinde Rahatça Ulaşılabilir Olmalarına Dair Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	2	0,8
Katılmıyorum	3	1,6	2	0,8
Kararsızım	5	2,7	8	3,1
Katılıyorum	45	24,1	66	25,8
Tamamen katılıyorum	133	71,1	178	69,5
Toplam	187	100	256	100

“Öğretim elemanları derslerden sonra ve programlarında belirtilen ofis saatlerinde rahatça ulaşılabilir olmalıdır” anket maddesine Atatürk Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu (% 71,1) tamamen katılıyorum cevabını vermiştir. Katılımcıların % 24,1’i katılıyorum, % 2,7’si kararsızım, % 1,6’sı katılmıyorum, % 0,5’i kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Araştırmamıza Erciyes Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin % 69,5’i bu anket maddesine tamamen katılıyorum cevabını verirken, % 25,8’i katılıyorum, % 3,1’i kararsızım, % 0,8’i katılmıyorum ve % 0,8’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Öğrencilerin öğretim elemanlarına derslerden sonra veya belirtilen ofis saatlerinde rahatça ulaşabilmesi, öğrencilerin öğretim elemanlarına rahatlıkla soru sormalarını ve onların bilgilerinden faydalanmalarını sağlayabilir.

2.5. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerine Düzenli Olarak Zamanında Girmeleri ve Bitirmelerine Dair Beklentileri

Tablo 12. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerine Düzenli Olarak Zamanında Girmeleri ve Bitirmelerine Dair Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi	Erciyes Üniversitesi
------------	----------------------	----------------------

Derse düzenli giriş	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,6	2	0,8
Katılmıyorum	4	2,1	4	1,6
Kararsızım	4	2,1	10	3,9
Katılıyorum	40	21,4	65	25,4
Tamamen katılıyorum	136	72,7	175	68,4
Toplam	187	100	256	100

Tablodan anlaşıldığı üzere Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 72,7'si öğretim elemanlarının derse düzenli olarak zamanında girmesi ve dersi zamanında bitirmesi gerektiğini söylemiştir. Ayrıca öğrencilerin % 21,4'ü katılıyorum, % 2,1'si kararsızım, % 2,1'i katılmıyorum ve % 1,6'sı kesinlikle katılmıyorum diyerek görüşlerini bildirmişlerdir. Erciyes Üniversitesi'ne baktığımızda ise öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 68,4) öğretim elemanlarının derslerine düzenli girmeleri ve bitirmeleri gerektiğini düşündüklerini görmekteyiz. Bununla birlikte katılımcıların % 25,4'ü katılıyorum, % 3,9'u kararsızım, % 1,6'sı katılmıyorum ve % 0,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde görüş bildirmiştir.

Bu bulguya dayalı olarak öğrencilerin, öğretim elemanlarının derslerine düzenli olarak zamanında gelmelerini ve bitirmelerini çok önemsedikleri ve bundan çok memnun oldukları sonucu çıkarılabilir.¹³

2.6. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Kendi Konu Alanlarına Hâkim Olmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 13. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Kendi Konu Alanlarına Hâkim Olmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Alana hâkim olma				
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,1	1	0,4
Katılmıyorum	1	0,5	3	-
Kararsızım	1	0,5	36	1,2
Katılıyorum	18	9,6	216	14,1
Tamamen katılıyorum	163	87,2		84,4
Toplam	187	100	256	100

Tablo 13'de görüldüğü gibi "Öğretim elemanları kendi konu alanlarına hâkim olmalıdır" anket maddemize Atatürk Üniversitesi'nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 87,2'si tamamen katılıyorum, % 9,6'sı katılıyorum, % 0,5'i kararsızım, % 0,5'i katılmıyorum, % 2,1'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Aynı zamanda Erciyes Üniversitesi'nden katılanların tamamına yakını (% 84,4) katılıyorum, % 14,1'i katılıyorum, % 1,2'si kararsızım, % 0,4'ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

¹³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Mürvet Pamuk, "Öğrencilerin Öğretim Üyesini Değerlendirmesine Ait Bir Uygulama", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri ve İstatistik Dergisi, S. 1, 2005, s. 42-48.

Araştırmamıza katılan öğrenciler, bir öğretim elemanında bulunması gereken niteliklerin içerisinde, “Öğretim elemanları kendi konu alanlarına hâkim olmalıdır” maddesine yüksek oranda katılmışlardır.

Genç’in 2007 yılında yapmış olduğu bir çalışmada, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü öğrencileri, alan bilgisini ideal bir öğretim elemanında bulunması gereken özelliklerden biri olarak görmüşlerdir.¹⁴ Ayrıca Açı ve Saydan’ın yaptıkları araştırmada öğretim elemanlarının kendi uzmanlık alanlarında yeterli bilgiye sahip olması konusunda benzer oranların ortaya çıktığı görülmüştür.¹⁵ Öğrencilerin yapmış olduğu bu önemsemeler ve tercihler araştırmamız bulgularıyla örtüşmektedir.

2.7. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Alandaki Yenilikleri Öğrencilerle Paylaşmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 14. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Alandaki Yenilikleri Öğrencilerle Paylaşmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	1	0,4
Katılmıyorum	2	1,1	-	-
Kararsızım	4	2,1	5	2
Katılıyorum	30	16	47	18,4
Tamamen katılıyorum	149	79,7	203	79,3
Toplam	187	100	256	100

Tablo 14’de görüldüğü gibi Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 79,7’si tamamen katılıyorum, % 16’sı katılıyorum, % 2,1’i kararsızım, % 1,1’i katılmıyorum ve % 1,1’i kesinlikle katılmıyorum diyerek öğretim elemanlarının alandaki yenilikleri paylaşmaları gerektiği konusunda görüşlerini bildirmişlerdir. Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu (% 79,3) ise tamamen katılıyorum şeklinde cevap vermiştir. Katılımcıların % 18,4’ü katılıyorum, % 2’si kararsızım ve % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum demıştır.

Görüldüğü gibi her iki üniversiteden araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu, öğretim elemanlarının öğrencilerle alandaki yenilikleri paylaşmaları gerektiği konusuna tamamen katılmaktadır. Öğretim elemanlarının alandaki yenilikleri öğrencileri ile paylaşmaları, öğrencilerin alan hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağlayacaktır. Böylece öğrenciler, meslekleri ile ilgili yenilikleri yakından takip edebileceklerdir.

2.8. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerde Farklı Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kullanmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 15. Katılımcıların Öğretim Elemanları Derslerde Farklı Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kullanmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Yöntem				

¹⁴ Zeki Salih Genç, “Öğrenci Algılamalarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler”, Milli Eğitim Dergisi, S. 173, 2007, s. 210-218.

¹⁵ Bora Açı, Reha Saydan, “Öğretim Elemanlarının Akademik Kalite Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Kafkas Üniversitesi İİBF Örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 13, S. 2, 2009, s. 14.

Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	1	0,4
Katılmıyorum	2	1,1	2	0,8
Kararsızım	7	3,7	12	4,7
Katılıyorum	35	18,7	70	27,3
Tamamen katılıyorum	141	75,4	171	66,8
Toplam	187	100	256	100

“Öğretim elemanları derslerde farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanmalıdır” anket maddemize Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 75,4’ü katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 18,7’si katılıyorum, % 3,7’si kararsızım demiştir. Katılımcıların % 2,2’si ise öğretim elemanlarının derste farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanmasına katılmamaktadır.

Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 66,8’i tamamen katılıyorum, % 27,3’ü katılıyorum, % 4,7’si kararsızım, % 0,8’i katılmıyorum ve % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Görüldüğü gibi araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretim elemanlarının derslerde farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanması gerektiğini düşünmektedir. Bu durumda öğretim elemanlarının derslerde farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanmasının derslerin daha verimli geçmesinde etkili olacağını söyleyebiliriz.

2.9. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerde Farklı Ölçme-Değerlendirme Yöntemleri Kullanmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 16, Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerde Farklı Ölçme-Değerlendirme Yöntemleri Kullanmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	1	0,4
Katılmıyorum	4	2,1	3	1,2
Kararsızım	6	3,2	29	11,3
Katılıyorum	49	26,2	76	29,7
Tamamen katılıyorum	126	67,4	147	57,4
Toplam	187	100	256	100

Tablo 16’da görüldüğü gibi Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin tamamına yakınının (% 93,6) öğretim elemanlarının derslerde farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanması gerektiğini söylediklerini görmekteyiz. Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin ise % 57,4’ü tamamen katılıyorum, % 29,7’si katılıyorum, % 11,3’ü kararsızım, % 1,2’si katılmıyorum, % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum diyerek anket sorumuza cevap vermiştir.

Bu durumda öğrencilerin öğretim elemanlarından derslerde farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanmalarına yönelik beklenti düzeyinin çok yüksek olduğunu söyleyebiliriz. Öğretim elemanlarının öğretim görevini yerine getirirken ölçme-

değerlendirmenin ilkelerine uygun hareket etmeleri verimli ve etkili bir öğrenimin gerçekleşmesini sağlar.

2.10. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerde Araştırmaya ve İşbirliğine Teşvik Edecek Etkinliklere Yer Vermelerine Yönelik Beklentileri

Tablo 17. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Derslerde Araştırmaya ve İşbirliğine Teşvik Edecek Etkinliklere Yer Vermelerine Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	2	0,8
Katılmıyorum	6	3,2	10	3,9
Kararsızım	3	1,6	16	6,2
Katılıyorum	43	23	86	33,6
Tamamen katılıyorum	133	71,1	142	55,5
Toplam	187	100	256	100

Tabloda görüldüğü gibi Atatürk Üniversitesi'ndeki katılımcıların büyük çoğunluğu (% 71,1) öğretim elemanlarının derslerde araştırma ve işbirliğine teşvik edecek etkinliklere yer vermesi gerektiğine tamamen katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 23'ü katılıyorum, % 1,6'sı kararsızım, % 3,2'si katılmıyorum, % 1,1'i kesinlikle katılmıyorum diyerek anket sorumuza cevap vermiştir. Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin ise % 55,5'i tamamen katılıyorum, % 33,6'sı katılıyorum, % 6,2'si kararsızım, % 3,9'u katılmıyorum ve % 0,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Görüldüğü gibi araştırmamıza katılan öğrencilerin tamamına yakını öğretim elemanlarının derste araştırma ve işbirliğine teşvik edecek etkinliklere yer vermesini istemektedir. Öğrencileri işbirliğine teşvik edecek etkinliklerin artırılması, öğrenciler arasında dayanışma ve yardımlaşma faaliyetlerini artırabilir.

2.11. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrencileri İle Sağlıklı İletişim Kurmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 18. Katılımcıların Öğretim Elemanlarının Öğrencileri İle Sağlıklı İletişim Kurmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
İletişim kurma				
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	3	1,2
Katılmıyorum	2	1,1	5	2
Kararsızım	1	0,5	2	0,8
Katılıyorum	27	14,4	46	18
Tamamen katılıyorum	156	83,4	200	78,1
Toplam	187	100	256	100

“Öğretim elemanları öğrencileri ile sağlıklı iletişim kurmalıdır.” anket maddemize Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 83,4'ü katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 14,4'si katılıyorum, % 0,5'i kararsızım demıştır. Katılımcıların % 1,7'si ise katılmamaktadır.

Erciyes Üniversitesi'nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 78,1'i tamamen katılıyorum, % 18'i katılıyorum, % 0,8'i kararsızım, % 2'si katılmıyorum ve % 1,2'si kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Yükseköğretimde öğrencilerin iletişimde bulunduğu kişiler genelde öğretim elemanları olmaktadır. Öğretim elemanının sahip olduğu iletişim yaklaşımı, öğrencinin akademik başarısını ve diğer insanlarla olan iletişimini olumlu yönde etkileyebilir.¹⁶

3. Öğrencilerin Akademik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinden Beklentileri

Akademik danışmanlık ve rehberlik hizmetleri öğrencilerin akademik danışmanları tarafından yerine getirilen hizmetlerdir. Atatürk Üniversitesi ve Erciyes Üniversitesi'nde öğrencilere okula başladıkları ilk yıldan itibaren ders kayıtları ve diğer konularda yardımcı olmak üzere bir akademik danışman atanmakta ve bazı iş ve işlemler onların rehberliğinde gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda düşünülebilecek hizmetler; öğrencilerin başarı durumlarının izlenmesi, meslekleri ve bölümleriyle ilgili olarak öğrencilerin bilgilendirilmesi, mezuniyet sonrası iş seçeneklerinin tanıtılması, yeni öğrencilere oryantasyon vb. hizmetleri içermektedir.

3.1. Katılımcıların Akademik Danışman Öğrencilerin Yapmaları Gereken İşlemler Konusunda Gerekli Açıklamaları Yapmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 19. Katılımcıların Akademik Danışman Öğrencilerin Yapmaları Gereken İşlemler Konusunda Gerekli Açıklamaları Yapmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Açıklama				
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	-	-
Katılmıyorum	-	-	2	0,8
Kararsızım	1	0,5	2	0,8
Katılıyorum	31	16,6	39	15,2
Tamamen katılıyorum	154	82,4	213	83,2
Toplam	187	100	256	100

Tablo-19'da görüldüğü gibi "Akademik danışman öğrencilerin yapmaları gereken işlemler konusunda gerekli açıklamaları yapmalıdır" anket maddemize Atatürk Üniversitesi'nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 82,4'ü tamamen katılıyorum, % 16,6'sı katılıyorum, % 0,5'i kararsızım, % 0,5'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Aynı zamanda Erciyes Üniversitesi'nden katılanların tamamına yakını (% 83,2) tamamen katılıyorum, % 15,2'si katılıyorum, % 0,8'i kararsızım, % 0,8'i katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Tablo-19'a bakıldığında akademik danışmanın öğrencilerin yapmaları gereken işlemler konusunda gerekli açıklamaları yapmasına yönelik öğrenci beklentilerinin yüksek bir orana

¹⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz. Sait Taş, "Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Davranışlarının Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimine Yansımaları", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 9, 2009, s. 171-192.

sahip olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin akademik danışmanın öğrencilerin yapmaları gereken işlemler konusunda gerekli açıklamaları yapması konusunu önemsediklerini göstermektedir.

3.2. Katılımcıların Akademik Danışmanın Yeni Öğrencilere Yönelik Kapsamlı Tanıtım (Üniversite, bölüm, öğretim elemanları, olanaklar, etkinlik vs.) Yapmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 20. Katılımcıların Akademik Danışmanın Yeni Öğrencilere Yönelik Kapsamlı Tanıtım (Üniversite, bölüm, öğretim elemanları, olanaklar, etkinlik vs.) Yapmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	-	-
Katılmıyorum	1	0,5	1	0,4
Kararsızım	3	1,6	9	3,5
Katılıyorum	28	15	56	21,9
Tamamen katılıyorum	154	82,4	190	74,2
Toplam	187	100	256	100

“Akademik danışman yeni öğrencilere yönelik kapsamlı tanıtım (üniversite, bölüm, öğretim elemanları, olanaklar, etkinlik vs.) yapılmalıdır.” anket maddemize Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 82,4’ü tamamen katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 15’i katılıyorum, % 1,6’sı kararsızım demiştir. Katılımcıların % 1’i ise akademik danışmanların tanıtım yapmasına katılmamaktadır.

Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 74,2’si tamamen katılıyorum, % 21,9’u katılıyorum, % 3,5’i kararsızım ve % 0,4’ü katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Kutlu, 2004 yılında yaptığı araştırmada benzer sonuçlara ulaşmıştır.¹⁷ Akademik danışmanın bölüme yeni gelen öğrencilere üniversite, öğretim elemanları, olanaklar ve etkinlikler noktasında tanıtım yapması; öğrencilerin okuyacakları üniversiteyi daha iyi tanımalarını ve okuyacakları bölüme uyum sağlamalarını kolaylaştıracaktır.

3.3. Katılımcıların Akademik Danışmanın Öğrencilere Meslekleri ve Bölümleri İle İlgili Rehberlik, Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 21. Katılımcıların Akademik Danışmanın Öğrencilere Meslekleri ve Bölümleri İle İlgili Rehberlik, Bilgilendirme ve Danışmanlık Yapmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	1	0,4
Katılmıyorum	2	1,1	-	-
Kararsızım	2	1,1	3	1,2
Katılıyorum	28	15	43	16,8

¹⁷ Mustafa Kutlu, “Üniversite Öğrencilerinin Alıştırma-Oryantasyon Hizmetlerine İlişkin Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri”, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya, 2004, s. 2-17.

Tamamen katılıyorum	154	82,4	209	81,6
Toplam	187	100	256	100

Tablo-21’de görüldüğü gibi “Öğrencilere meslekleri ve bölümleri ile ilgili rehberlik, bilgilendirme ve danışmanlık yapılmalıdır.” anket maddemize Atatürk Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 82,4’ü tamamen katılıyorum, % 15’i katılıyorum, % 1,1’i kararsızım, % 1,1’i katılmıyorum, % 0,5’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Aynı zamanda Erciyes Üniversitesi’nden katılanların tamamına yakını (% 81,6) katılıyorum, % 16,8’i katılıyorum, % 1,2’si kararsızım, % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Ergin ve Burgaz 2007’de yaptıkları araştırmada benzer sonuçlara ulaşmışlardır.¹⁸

3.4. Katılımcıların Akademik Danışmanın Mezuniyet Sonrası İş Seçenekleri Konusunda Kapsamlı Tanıtım Yapmalarına Yönelik Beklentileri

Tablo 22. Katılımcıların Akademik Danışmanın Mezuniyet Sonrası İş Seçenekleri Konusunda Kapsamlı Tanıtım Yapmalarına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
İş tanıtımı				
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	1	0,4
Katılmıyorum	1	0,5	1	0,4
Kararsızım	6	3,2	2	0,8
Katılıyorum	29	15,5	48	18,8
Tamamen katılıyorum	150	80,2	204	79,7
Toplam	187	100	256	100

Tablo 22’de görüldüğü gibi araştırmamıza Atatürk Üniversitesi’nden katılan öğrencilerin tamamına yakını (% 95,7), akademik danışmanın mezuniyet sonrası iş seçenekleri konusunda kapsamlı tanıtım yapması gerektiğini düşünmektedir. Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin % 79,7’si bu anket maddesine tamamen katılıyorum, % 18,8’i katılıyorum, % 0,8’i kararsızım, % 0,4’ü katılmıyorum, % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 22’ye bakıldığında akademik danışmanlık ve rehberlikle ilgili hizmetlere ilişkin öğrenci beklentilerinin yüksek bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin mezuniyet sonrası iş seçenekleri konusunda kapsamlı tanıtım yapılması konusunu önemsediklerini göstermektedir.

¹⁸ Ergin ve Burgaz, a.g.m., s. 128.

4. Öğrencilerin Bölümden Beklentileri

4.1. Katılımcıların Bölümde Öğrencilerin İlgisi ve Gereksinimlerini Karşılacak Sayı ve Çeşitlilikte Seçmeli Dersler Olmasına Yönelik Beklentileri

Tablo 23. Katılımcıların Bölümde Öğrencilerin İlgisi ve Gereksinimlerini Karşılacak Sayı ve Çeşitlilikte Seçmeli Dersler Olmasına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	1	0,4
Katılmıyorum	1	0,5	3	1,2
Kararsızım	6	3,2	6	2,3
Katılıyorum	56	29,9	57	22,3
Tamamen katılıyorum	122	65,2	189	73,8
Toplam	187	100	256	100

Tabloda görüldüğü gibi Atatürk Üniversitesi'ndeki katılımcıların yarıdan fazlası (% 65,2) bölümde öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak sayı ve çeşitlilikte seçmeli dersler olması gerektiği görüşündedir. Ayrıca katılımcıların % 29,9'u katılıyorum, % 3,2'si kararsızım, % 0,5'i katılmıyorum, % 1,1'i kesinlikle katılmıyorum diyerek anket sorumuza cevap vermiştir. Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin ise % 73,8'i tamamen katılıyorum, % 23,3'ü katılıyorum, % 2,3'ü kararsızım, % 1,2'si katılmıyorum, % 0,4'ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Görüldüğü gibi araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak seçmeli dersler olması gerektiğini düşünmektedirler. Programda öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılayıcı dersler olması öğrencilerin ilgi duydukları alanlar konusunda bilgi edinmelerine katkı sağlayacaktır.

4.2. Katılımcıların Bölümde Mesleki Alan İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentileri

Tablo 24. Katılımcıların Bölümde Mesleki Alan İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	1	0,4
Katılmıyorum	-	-	1	0,4
Kararsızım	1	0,5	2	0,8
Katılıyorum	33	17,6	40	15,6
Tamamen katılıyorum	151	80,7	212	82,8
Toplam	187	100	256	100

"Bölümde mesleki alan ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olmalıdır" anket maddemize Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 80,7'si katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 17,6'sı katılıyorum, % 0,5'i kararsızım demmiştir. Katılımcıların % 1,1'i ise katılmamaktadır.

Erciyes Üniversitesi'nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 82,8'i tamamen katılıyorum, % 15,6'sı katılıyorum, % 0,8'i kararsızım, % 0,4'ü katılmıyorum ve % 0,4'ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu mesleki alan ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiğini düşünmektedirler. Bir öğretmenin bir alanda uzmanlık bilgisine sahip olması yanında aynı zamanda öğretmenlik mesleği ile ilgili bazı bilgi ve becerilere de sahip olması gerekir. Öğretmen konu alanını ne kadar iyi bilirse bilsin, sahip olduğu bilgileri öğrencilerine aktaramazsa mesleğinde başarılı olamaz. Bu nedenle öğretmenin, öğretme becerisine sahip olması gerekir. Bölümde mesleki alan ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı derslerin olması başarılı öğretmenlerin yetiştirilmesi açısından önemlidir.¹⁹

4.3. Katılımcıların Bölümde Öğretmenlik Meslek Bilgisi İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentileri

Tablo 25. Katılımcıların Bölümde Öğretmenlik Meslek Bilgisi İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	2	1,1	2	0,8
Katılmıyorum	1	0,5	2	0,8
Kararsızım	4	2,1	5	2
Katılıyorum	31	16,6	58	22,7
Tamamen katılıyorum	149	79,7	189	73,8
Toplam	187	100	256	100

Tablo 25'de görüldüğü gibi araştırmamıza Atatürk Üniversitesi'nden katılan öğrencilerin tamamına yakını (% 96,3) bölümde öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiğini düşünmektedir. Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin % 73,8'i bu anket maddesine tamamen katılıyorum, % 22,7'si katılıyorum, % 2'si kararsızım, % 0,8'i katılmıyorum, % 0,8'i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Görüldüğü gibi araştırmamıza katılan öğrencilerin tamamına yakını bölümde öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiğini düşünmektedir.

4.4. Katılımcıların Bölümde Genel Kültür İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentileri

Tablo 26. Katılımcıların Bölümde Genel Kültür İle İlgili Yeterlilikleri Kazandırıcı Dersler Olmasına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi	Erciyes Üniversitesi
------------	----------------------	----------------------

¹⁹ Münire Erden, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Alkım Yayınları Ankara, 1998, s. 27.

Genel kültür	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Kesinlikle Katılmıyorum	1	0,5	1	0,4
Katılmıyorum	2	1,1	2	0,8
Kararsızım	8	4,3	7	2,7
Katılıyorum	45	24,1	65	25,4
Tamamen katılıyorum	131	70,1	181	70,7
Toplam	187	100	256	100

Tablo 26’da görüldüğü gibi “Bölümde genel kültür ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olmalıdır.” anket maddemize Atatürk Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 70,1’i tamamen katılıyorum, % 24,1’i katılıyorum, % 4,3’ü kararsızım, % 1,1’i katılmıyorum, % 0,5’i kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir. Aynı zamanda Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılanların büyük çoğunluğu (% 70,7) tamamen katılıyorum, % 25,4’ü katılıyorum, % 2,7’si kararsızım, % 0,8’i katılmıyorum ve % 0,4’ü kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Görüldüğü gibi Atatürk ve Erciyes Üniversitesi öğrencilerinin büyük çoğunluğu bölümde genel kültür ile yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiğini düşünmektedir. Bu durumda öğrencilerin genel kültür dersleri ile ilgili beklentilerinin yüksek olduğunu göstermektedir.

4.5. Katılımcıların Bölümde Yeterli Düzeyde Sosyal Faaliyet Yapılmasına Yönelik Beklentileri

Tablo 27. Katılımcıların Bölümde Yeterli Düzeyde Sosyal Faaliyet Yapılmasına Yönelik Beklentilerine Göre Dağılımı

Üniversite	Atatürk Üniversitesi		Erciyes Üniversitesi	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Sosyal faaliyet				
Kesinlikle Katılmıyorum	3	1,6	3	1,2
Katılmıyorum	3	1,6	10	3,9
Kararsızım	9	4,8	3	1,2
Katılıyorum	46	24,6	48	18,8
Tamamen katılıyorum	126	67,4	192	75
Toplam	187	100	256	100

“Bölümde yeterli düzeyde sosyal faaliyet yapılmalıdır.” anket maddemize Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin % 67,4’ü tamamen katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların % 24,6’si katılıyorum, % 4,8’i kararsızım demiştir. Katılımcıların % 3,2’si ise katılmamaktadır.

Erciyes Üniversitesi’nden araştırmamıza katılan öğrencilerin % 75 ’i tamamen katılıyorum, % 18,8’i katılıyorum, % 1,2’si kararsızım, % 3,9’u katılmıyorum ve % 1,2’si kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermiştir.

Yukarıdaki tablodan anlaşıldığı üzere öğrencilerin sosyal faaliyet yapılması konusunda bölümden beklentileri yüksektir. Bilgiye ulaşma ve elde edilen bilgilerin beceriye dönüştürülerek günlük yaşamda işe yarayacak bir şekilde kullanılması için, eğitim sürecinde sosyal etkinliklere sık sık yer verilmesi, öğrenci başarısını artırabilir.

Sonuç

İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü öğrencilerinin eğitim-öğretime dair beklentilerini ölçtüğümüz araştırmamızda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Araştırmaya katılanların yarıdan fazlası kız öğrencidir.

Araştırmada son sınıflardan alt sınıflara doğru öğrenci sayısında bir artma olduğu görülmektedir.

Katılımcıların babalarının büyük çoğunluğu ilkokul mezunudur ve annelerinin yarıdan fazlası ise ilkokul mezunudur.

Katılımcıların büyük çoğunluğu öğrenci evinde kalmayı tercih etmektedir.

Araştırmamıza göre öğrencilerin tamamına yakınının İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nde okumaktan memnun oldukları anlaşılmaktadır. Katılımcıların tamamına yakını İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nü kendi istekleriyle seçtiklerini ifade etmişlerdir.

Katılımcılar öğretim elemanlarının öğrenciyi birey olarak ele alıp önem vermesi gerektiği konusunda yüksek beklenti içindedir. Bununla birlikte katılımcıların tamamına yakını öğretim elemanlarının öğrenciye yönelik davranışlarında adil olması gerektiğini düşünmektedir.

Araştırmamıza göre katılımcıların tamamına yakını öğretim elemanlarının derslerine hazırlanarak girmeleri gerektiğini düşünmektedir.

Öğretim elemanlarının derslerden sonra ve programlarında belirtilen ofis saatlerinde rahatça ulaşılabilir olmasına katılımcıların büyük çoğunluğu katılmaktadır. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğu öğretim elemanlarının derse düzenli olarak zamanında girmesi ve dersi zamanında bitirmesi gerektiği düşüncesindedir.

Araştırmaya katılan öğrenciler, bir öğretim elemanında bulunması gereken niteliklerin içerisinde; öğretim elemanlarının kendi konu alanlarına hâkim olması gerektiği konusuna yüksek oranda katılmışlardır.

Araştırmaya katılan öğrencilerinin büyük çoğunluğu öğretim elemanlarının alandaki yenilikleri öğrencileri ile paylaşımları gerektiğini düşünmektedir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretim elemanlarının derslerde farklı öğretim yöntem ve teknikleri kullanması gerektiği fikrindedir.

Araştırmamıza göre, öğrencilerin öğretim elemanlarından derslerde farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanmalarına yönelik beklenti düzeyinin çok yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte araştırmaya katılan öğrencilerin tamamına yakını öğretim elemanlarının derste araştırma ve işbirliğine teşvik edecek etkinliklere yer vermesini istemektedir. Ayrıca öğretim elemanlarının öğrencileri ile sağlıklı iletişim kurması gerektiğine katılımcıların tamamına yakını katılmaktadır.

Araştırmamıza göre, katılımcıların büyük çoğunluğu akademik danışmanın öğrencilerin yapmaları gereken işlemler konusunda gerekli açıklamaları yapmaları ve yeni öğrencilere yönelik kapsamlı tanıtım yapmaları konusunda yüksek beklenti içerisinde. Ayrıca katılımcıların büyük çoğunluğunun, akademik danışmanın öğrencilere meslekleri ve

bölümleri ile ilgili rehberlik, bilgilendirme ve danışmanlık yapması ve mezuniyet sonrası iş seçenekleri konusunda kapsamlı tanıtım yapması konusunda beklentileri yüksektir.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu, ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak sayıda seçmeli dersler olması gerektiğini düşünmektedirler.

Araştırmamıza katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu, mesleki alan ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı derslerin ve genel kültür ile yeterlilikleri kazandırıcı derslerin olması gerektiğini düşünmektedirler. Ayrıca araştırmamıza katılan öğrencilerin tamamına yakını, bölümde öğretmenlik meslek bilgisi ile ilgili yeterlilikleri kazandırıcı dersler olması gerektiğini kanaatindedirler.

Katılımcıların sosyal faaliyet yapılması konusunda bölümden beklentileri yüksektir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunabiliriz:

1- Öğrencilerin öğretim elemanlarından, akademik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden ve bölümden eğitim-öğretime dair beklenti düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenci beklenti ve memnuniyeti tüm İDKAB Öğretmenliği bölümlerinden alınacak bir örneklem üzerinde araştırılmalı ve elde edilen sonuçlar, yapılacakları yönlendirmesi bakımından, bu hizmetleri veren öğretim elemanlarıyla ve ilgili birimlerle paylaşılmalıdır.

2- Akademik ders yılı başlamadan önce, öğrencilerin üniversiteyi ve üniversite kampüsünü daha yakından tanımaları için bazı büyük üniversitelerde de yapılan ve bir hafta süren bir "oryantasyon haftası" düzenlenmelidir. Bu haftada rektör veya fakülte dekanlarıyla sohbet, öğretim üyeleriyle tanışma toplantıları, çevre turu, kütüphane turu, sosyal ve kültürel alanlar turu gibi etkinlikler gerçekleştirilmelidir.

3- Üniversiteye yeni gelen öğrencilere üniversite içinde ve dışında sağlanan yurt, kredi, burs v.b. olanaklar ve bu olanaklardan yararlanma koşulları hakkında bilgi verilmelidir.

4- Öğretim elemanları derslerde farklı "öğretim strateji yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır.

5- Öğretim elemanları derslerde farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır.

6- İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümünde mesleki alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerinde teorinin yanında uygulamaya da yer verilmelidir. Bu derslerde uygulama yapılması teorik bilgilerin hayata geçirilmesini sağlayacağı için öğrencilerin daha verimli bir yüksek öğrenim hayatı geçirmelerine sebep olacaktır.

7- Öğrencilerin programda yer alan mesleki alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür derslerini yeterli görmedikleri anlaşılmaktadır. İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretim programı, yapılacak program geliştirme faaliyetleri ile geliştirilmelidir.

8- Bölümde öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerini karşılayacak sayı ve çeşitlilikte seçmeli dersler açılmalı ve bu derslerde seçim hakkı öğrenciye verilmelidir.

9- İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Bölümü'ndeki sosyal faaliyet sayısı artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- AÇAN, Bora, REHA Saydan, “Öğretim Elemanlarının Akademik Kalite Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Kafkas Üniversitesi İİBF Örneği”, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C. 13, S. 2, 2009.
- AY, Mehmet Emin, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Öğretim Elemanlarından Beklentileri”, Gençlik Dönemi ve Eğitimi, Ensar Neşriyat, İstanbul, 2000.
- AYHAN, Halis, “İlahiyat Fakültesi”, DİA, S. 22, İstanbul, 2000.
- ÇELİKTEN, Mustafa vd., “Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri”, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 19, 2005.
- EKİNCİ, C. Ergin, Berrin BURGAZ, “Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, S. 33, 2007.
- ERDEN, Münire, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Alkım Yayınları, Ankara, 1998.
- GENÇ, Zeki Salih, “Öğrenci Algılamalarına Göre İdeal Bir Öğretim Elemanında Bulunması Gereken Özellikler”, Milli Eğitim Dergisi, S. 173, 2007.
- KUTLU, Mustafa, “Üniversite Öğrencilerinin Alıştırma-Oryantasyon Hizmetlerine İlişkin Karşılaştıkları Sorunlar ve Beklentileri”, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Malatya, 2004.
- KOÇ, Ahmet , “İlahiyat Fakültesi (İlahiyat Lisans Programı) Öğrencilerinin Sorun ve Beklentileri”, M.Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi, S. 25, İstanbul, 2003.
- KORKMAZ, Mehmet, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Fakülteyi Tercih Nedenleri”: Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği, Bilimname, C. XVIII, Erciyes, 2010/1.
- KÖSER, Duygu Bektaş, Çiğdem Mercanlıoğlu, “Akademik Danışmanlık Hizmetinin Önemi ve Türkiye’deki Üniversitelerde Akademik Danışmanlık Hizmetinin Değerlendirilmesi”, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, C. 2, S. 2, 2010.
- ÖZDEMİR, Şuayip, “İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Eğitim-Öğretim Beklentileri (Darende İlahiyat Fakültesi Örneği)”, Akademik Araştırmalar Dergisi, Yıl: 4, S. 15, İstanbul, 2002.
- PAMUK, Mürvet, “Öğrencilerin Öğretim Üyesini Değerlendirmesine Ait Bir Uygulama”, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Ekonometri ve İstatistik Dergisi, S. 1, 2005.
- TAŞ, Sait, “Öğretim Elemanlarının Sınıf İçi ve Sınıf Dışı Davranışlarının Öğretim Elemanı-Öğrenci İletişimine Yansımaları”, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S. 9, 2009.
- USTA, Mustafa, Türkiye’de Yüksek Din Eğitiminin Kurumlaşma ve Ekolleşme Sorunları, M. Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, İstanbul, 2001.
- VARIŞ, Fatma Eğitimde Program Geliştirme (Teoriler, Teknikler), Ankara, 1978.
- 26.05.2006 tarih ve 2006.5.2375 sayılı YÖK Kararı’nın b maddesi.
- <http://www.yok.gov.tr/content/view/435/183/lang,tr/>. 02.10.2012.